

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. Светла Генова Ракаджийска, д-р по икономика
e-mail: svetlar@ue-varna.bg ; телефон 0898554883

член на научно жури съгласно Заповед № Р- 109 - 326 / 01.06.2018 г. на Ректора на Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов"- Варна

Относно: Процедура за заемане на академична длъжност „Доцент“, област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление по специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (в здравеопазването)“, публикуван в ДВ бр. 36 от 27.04.2018 г.

В обявения конкурс участва един кандидат – Анета Илиева Докова, д-р по икономика.

Кандидатът е представил коректно всички документи за конкурса, съответстващи на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна.

I. Общо описание на оценяваните материали по конкурса

I.1. Научно-изследователската дейност

Кандидатът по настоящия конкурс Анета Илиева Докова, д-р по икономика, има общо 39 научни публикации в т.ч.: монографичен хабилитационен труд. Вж Таблица 1.

Таблица 1

Представена научна продукция на Анета Илиева Докова, д-р по икономика

Вид на научната продукция	За конкурс за „Доцент“	Общо
Монография- хабилитационен труд	1	1
Монографии, ел. книги, учебници	6	6
Публикувани пълно-текстови статии в списания	В чужбина: 6	16
	В България: 10	
Публикувани пълно-текстови статии в рецензирани сборници	В чужбина: 3	16
	В България: 13	

Същевременно, за оценяване Анета Илиева Докова предоставя списък с 32 заглавия, от които 25 са публикувани в България и 7 – в чужбина. Тя е самостоятелен автор в 9 публикации – 28%; първи автор в 9 публикации – 28%; втори автор в 7 публикации – 22%; трети и последващ автор в 7 публикации – 22%. Регистрирани са 29 цитирания както и постигнат импакт фактор - 0.435.

Научните списания, в които са публикувани трудовете са реферирани издания в областта на здравната икономика и социалната медицина, издавани в България с Open

access (с международна достъпност) и съответстват на разработваната тематика. Едното от монографичните издания е публикувано от германското издателство "Springer".

Д-р Анета Илиева Докова активно е участвала в 12 проекта, от които 9 международни и 3 по оперативни програми на МОН, финансирани от Европейски структурни фондове. Три от проектите са с научно изследователска и научно-практическа насоченост, четири са учебни и пет обучителни.

I. 2. Обща оценка на учебно-преподавателската работа

Съгласно предоставените справки, д-р Анета Илиева Докова има 25 години стаж като преподавател в Медицински университет(МУ) „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна. Започва през 1991 г. като преподавател по английски език в Катедрата по чуждоезиково обучение, а от 1997 г. е старши преподавател в същата катедра. След придобиване на магистърска степен по здравен мениджмънт натрупва педагогическа практика като преподавател в Катедрата по здравен мениджмънт към Факултета по обществено здравеопазване на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна. Учебната ѝ натовареност е в областта на проектния мениджмънт и здравните проекти в магистърски програми на университета.

Д-р Анета Илиева Докова обучава студенти, докторанти, преподаватели, лекари, членове на административния персонал, здравни и болнични мениджъри. Преподавателската дейност се извършва както като редовен преподавател, така и в курсове, финансирани от различни международни организации, както и по проекти и оперативни програми. Приложени са уверения за проведената преподавателска дейност.

II. Оценка на представената монография за участие в настоящия конкурс.

Хабилитационният труд на Анета Илиева Докова, д-р по икономика със заглавие „Управление на здравеопазването чрез партньорства с общности“ предоставя теоретична и практико-приложна информация, извлечена от доказали своята значимост изследвания и практики за усъвършенстване на здравеопазването и проектния мениджмънт в тази област на национално, регионално, международно и световно равнище.. Тя отразява както успешните усилия на световната медицинска общност, така и проблемните аспекти на медицинската теория и практика да се справят с растящите предизвикателства пред управлението на здравеопазването.

Монографичният труд е в общ обем от 172 печатни страници, от които основен текст 125 страници. Представена е богата библиографска справка от 312 заглавия, от които 19 на кирилица и 293 на латиница. Основният текст е разработен в седем глави и заключение. Водещата идея е общностно базираното партньорско участие в здравеопазването, а целта да се докаже, че то е съществен инструмент за повишаване на качеството на здравните услуги на базата на споделени компетенции. Разкриват се ролите на различните общности с техните характерни особености и непосредствено отношение към здравеопазването в изследователски, обучителен и практико-приложен аспект. Предоставя се систематизирана информация за практиките на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна в областта на международното сътрудничество с чуждестранни университетски и болнични структури и търсенето на общностно базирано партньорство при реализацията на неговите мисия и цели.

От гледна точка на усъвършенстване на проектния мениджмънт, особен интерес представляват изведените ангажименти на съвременния лидер в процеса на оперативно управление на здравните организации в сложната съвременна социално-икономическа

среда; проблемите относно мотивацията и мобилността на студентите, младите лекари и медицински сестри към по-силно развитите трудови пазари с цел по-успешна професионална реализация. Извеждат се възможности за прилагане на новите форми на дистанционно и проблемно-ориентирано обучение по медицина, и по-специално - по управление на съвременните здравни системи както в международни, така и в български медицински университети.

Монографията отговаря на изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на МУ "Проф.д-р Параскев Стоянов"-Варна. Тя се характеризира с актуалност, многопластовост на информацията, комплексно разглеждане на проблематиката в теоретичен и практически аспект. Спазени са съвременните изисквания за цитиране на авторите.

III. Научни и научно-приложни приноси

Научните и научно-приложни приноси в оценяваната научна продукция на Анета, Илиева Докова, д-р по икономика могат да бъдат групирани така:

III.1. Подобряване на комуникативните и езикови професионални компетенции

Английски език за медицински цели и здравен мениджмънт е основна област, в която д-р Анета Илиева Докова, разкрива важността на владеење на специализирана комуникативна компетенция за преодоляване на транскултурните различия в комуникацията за медицински цели при организацията, управлението и изпълнението на проекти с международно участие. (публ. №№ 3, 1994 г. ; 4, 1996 г. ; 10, 2002 г. ; 12, 2004 г. ; 26, 2015 г. и др.)

Безспорен принос с международен ефект е разработения инструмент за електронно обучение (ИЕО) за подобряване на езиковите комуникативни умения в лечебна/медицинска среда съвместно с партньори от 7 държави, целящ практическото подобряване на комуникацията между здравните професионалисти и пациентите на седем различни европейски езика. (Публикация в HealthMED Journal, международно електронно списание с висок импакт фактор).

III. 2. Управление на здравни проекти и усъвършенстване на здравния мениджмънт

Водещ акцент в научната работа и публикационната активност на д-р Анета Илиева Докова е устойчивостта на проектите в здравеопазването и приложимостта на концептуални модели, показатели за оценка и успешни стратегии за устойчивост. Разкрива се ролята на проекта като инструмент за промяна в здравеопазването чрез теоритико-концептуални внушения за симбиозата и диференциацията между проект и предвиждане (публ.№ 13, 2004 г.); предефиниране на предлаганите услуги според взаимовръзката "мисия – нужди на клиента" и творческо използване на ресурсите (публ.№20, 2013 г.); подчиняване на проектното портфолио в здравеопазването на субординацията "болнична стратегия - индивидуални проекти- проектно портфолио(публ. №25, 2015 г.) и др.

III. 3. Управление на миграцията и мобилността на здравните професионалисти

Приносът в това направление е свързан с научните резултати от изследването на миграцията на здравните професионалисти в Украйна, публикувани в книга със заглавие "*Mobility of Health Professionals. Health Systems, Work Conditions, Patterns of Health*

Workers' Mobility and Implications for Policy Makers". Многопластово е изследван контекстът на миграционните потоци – исторически обзор, обща имиграция и емиграция, трудова миграция, неразрешени проблеми, миграционния потенциал на украинските здравни професионалисти. Анализирани са причини за емиграция и предпочитаните страни за емиграция – бариери и задържащи фактори, агенции за набиране на здравни професионалисти за работа в чужбина, очаквания на емигрантите от работата им в чужбина и са разработени препоръки за формулиране на държавни политики, свързани с миграцията на здравните професионалисти. Същите проблеми се изследват и чрез проучване с представители на различни професии в сферата на здравеопазването в Руската федерация.

III. 4. Организация и управление на академично-общностни партньорства

Чрез нарочни проучвания се разкрива значението на съвместната дейност между учени и представители на дадена общност по време на различните етапи на осъществяване на здравни проекти в България. Принос към управлението на българското здравеопазване е обзорът на чуждестранна литература, разкриващ ролята на подхода на общностно-базираните партньорски изследвания (CBPR) и на общностно-партньорския модел за управление на здравни проекти, който, оказва се, се прилага все по-масово в световен мащаб.

Изследвани са възможностите за внедряване на подхода на общностно базираните партньорски изследвания (CBPR) чрез сътрудничеството между изследователите и членовете на общността и в нашата страна. Разработен е концептуален модел на управление на здравни проекти с общностно-академично партньорство, съобразен с конкретните условия в българското здравеопазване.

IV. Критични бележки и препоръки

Качествата на оценяваната научна продукция на д-р Анета Илиева Докова не предполага сериозни критики и бележки, но могат да бъдат направени следните препоръки:

IV. 1. Добре би било, д-р Анета Илиева Докова да използва натрупания изследователски и практически опит в областта на общностно-професионално базираното партньорство за да съдейства за подобряване на българското здравеопазване чрез конкретни изследвания в областта на проектния мениджмънт и управлението;

IV.2. В бъдещи нейни изследователски проекти по-осезателно да открий връзката между необходимо обучение и установена практика за придобиване на съответни професионални компетенции за управление на проекти;

IV. 3. Като се приложи методологията на проучването за „Управление на миграцията и мобилността на здравните професионалисти в Украйна” да се изследва този актуален проблем и за България (уводни разсъждения се откриват в публ. №17).

V. Приноси на д-р Анета Илиева Докова в сферата на учебно-преподавателската работа

Учебно-преподавателската дейност на д-р Анета Илиева Докова е неразривно свързана с разработката на учебни помагала, речници и учебници. „Английско-български речник за здравни мениджъри” е необходим наръчник за здравни мениджъри, студенти, общопрактикуващи лекари и други общности, ангажирани в сферата на общественото здраве и здравния мениджмънт. Учебното пособие „Английски език за здравен

мениджмънт“ е предназначено за студенти по здравен мениджмънт, здравни грижи и практикуващи здравни мениджъри за усъвършенстване на тяхната самостоятелна подготовка. Учебникът „English for Medicine“, е възприет като основен учебник за студенти по медицина не само в МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна, но и от медицинските университети в София, Пловдив и Плевен. Д-р Анета Илиева Докова участва и в разработването на учебника „Управление на проекти“ - за студентите от магистърската програма по здравен мениджмънт, който обслужва лекционните курсове по проектен мениджмънт и управление на здравни проекти към Катедрата по здравен мениджмънт, както и различни участници в международни проекти. Тя е уважаван лектор по въпросите на езиковите комуникативни компетенции.

VI. Лични впечатления от кандидата

Не познавам лично Анета Илиева Докова, д-р по икономика. Представените автобиография, справки и научна продукция разкриват богата професионална, научно-приложна, преподавателска и организационна кариера, пряко обвързана с основните дейности на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна с акцент върху управлението на проекти със здравна насоченост в международна среда и интердисциплинарни екипи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като член на Научното жури оценявам, че кандидатът по настоящия конкурс, д-р по икономика Анета Илиева Докова, отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна за заемане на академичната длъжност „доцент“ както по отношение на нейната научно-изследователска дейност и постигнати наукометрични показатели, така и за преподавателската ѝ работа. Д-р Анета Илиева Докова се представя като изграден изследовател, качествен преподавател, компетентен проектен мениджър и изпълнител.

Всичко написано по-горе ми дава пълното основание да предложа на уважаемите членове на Научното жури да дадат своя положителен вот за заемане на академичната длъжност „доцент“ от кандидата в настоящия конкурс Анета Илиева Докова, д-р по икономика в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление по специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (в здравеопазването)“, в Катедра „Здравни грижи“, УС „Управление на здравните грижи и логопедия“ към Факултета по обществено здравеопазване на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна.

09.09.2018 г.

Изготвил становището: *Св. Ракаджийска*

гр. Варна

/Проф. Св. Ракаджийска, д-р по икономика./